

Страховики пропонують як страхування життя, так і загальне страхування. Хоча медичне страхування часто надається окремим спеціалізованим медичним страхувальником, постійні медичні поліси доступні у загальних страхових компаній. Крім того, вони надають загальні страхові продукти, хоча для більш спеціалізованих ризиків. Вони визначили додаткову категорію страхування: брокери та радники, які представляють посередників, які діють на загальному ринку та ринку життя відповідно. Проте існують інші форми страхування та організації, зокрема перестраховання; Такафул (ісламське страхування); і суміжні професії, наприклад, коригувальників збитків.

Страхованням сьогодні займається також широкий спектр організацій чия основна діяльність була (і може залишатися) поза фінансовими послугами. Деякі зараз працюють як загальні страховики, тоді як інші, по суті, є посередниками, використовуючи сильний бренд для забезпечення страхові продукти для своїх клієнтів. Як прямий результат, ринок сьогодні значно складніший і конкурентоспроможний, ніж 20 років тому.

Література.

1. Waite N. (2001). New entrants in the financial services sector: the case of Kwik-Fit insurance services. *International Journal of Bank Marketing*, Vol. 19, Issue 5, pp. 213-216.

ПРОГНОЗУВАННЯ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

**ШИБАЄВА Н.В., Д.Е.Н., ДОЦЕНТ,
СТОРОЖЕНКО І.П., Д.ФІЗ.-МАТ.Н., ПРОФЕСОР,
БАБАН Т.О., К.Е.Н., ДОЦЕНТ,
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Аналіз сучасного стану і прогнозування тенденцій розвитку регіонів є одним з етапів формування політики стійкого розвитку національної економіки та регіональної політики зокрема. Вирівнювання розвитку країн або регіонів всередині країн все частіше стає предметом наукових досліджень. Провідне місце у таких дослідженнях посідає конвергенція. Під конвергенцією розуміють зближення рівня розвитку країн/регіонів у часі.

Питання наявності конвергенції між країнами з різним рівнем економічного розвитку актуалізувалися у 60-70 рр. ХХ ст. Поштовхом

стала модель економічного зростання Р. Солоу, один з висновків якої полягає в тому, що темпи рівноважного економічного зростання будуть вищими за умови вищого показника капіталоозбросності. Згодом, економіки що відстають за показниками, наздоганяють розвинуті.

Дослідження, присвячені розвитку регіонів, активізувалися наприкінці XIX ст. і набули поширення у XX – поч. XXI ст. Це сприяло формуванню неокласичних теорій регіонального розвитку (Дж. Борте, А. Маршал, Х. Зіберт) і теорій кумулятивного зростання (Р. Мюрдаль, А. Вебер, Х. Річардсон).

У дослідженні соціально-економічного розвитку регіонів України було поставлено завдання визначити наявність або відсутність конвергенції за доходами між регіонами з використанням методів сигма і бета конвергенції. Економічні показники, що обрані як база дослідження – валовий регіональний продукт (ВРП) на душу населення (у грн) та коефіцієнт Джинні у розрізі регіонів за період 2004-2019 рр.

У дослідженні в якості методичної основи використана абсолютна конвергенція. Абсолютна конвергенція передбачає однорідність об'єктів і можливість єдиної траєкторії розвитку. Погоджуючись з можливістю наявності суттєвих розбіжностей між регіонами країни за рівнем забезпеченості ресурсами, інституційною спроможністю, вважаємо, що такі розбіжності в середині країни є значно меншими ніж між країнами. Тому вірогідність наявності абсолютної конвергенції між регіонами країни суттєво вище, ніж між країнами. Для визначення тенденції зближення економічних показників між регіонами було застосовано методи сігма (для з'ясування динаміки нерівності) та бета конвергенції (для з'ясування можливості відносно бідних регіонів наздогнати багаті).

Економічний розвиток регіонів України у 90-ті роки XX і на початку XXI ст. відбувався під впливом ендегенних (кількість і якість ресурсів, переваги геополітичного розташування) та екзогенних факторів (інструменти державної регіональної політики). Для підвищення ефективності регіональної політики, як екзогенного фактору регіонального розвитку, в Україні із 2005 р. запроваджено стратегічне планування регіонального розвитку шляхом реалізації Державних Стратегій регіонального розвитку (ДСРР). У 2021 р. прийнято вже третю ДСРР на період до 2027 р. У цьому аспекті важливими є два питання: 1) як впливає нерівномірність на соціально-економічний розвиток регіонів; 2) яка роль держави у нівелюванні розбіжностей розвитку окремих регіонів.

В економічній науці і практиці немає однозначних відповідей на ці питання. Якщо зменшення диспропорцій на рівні регіонів підвищує економічну, екологічну, соціальну ефективність національної економіки, то суттєве збільшення уваги до функціональних та інституційних аспектів реалізації регіональної політики, визначення у якості самостійних цілей/задач регіонального вирівнювання є необхідною складовою державних заходів.

Тому було протестовано динаміку нерівності розвитку регіонів України у період з 2004-2019 рр. Період охоплює роки у яких регіональна політика проводилася за відсутності стратегічного планування (2004-2005) та з його використанням (2006-2019). Перевірка проводилася на наявність σ -конвергенції та абсолютної β -конвергенції. Залежною змінною був ВРП на душу населення у поточних цінах. Аналіз у фактичних цінах дозволив визначити рівень диференціації регіонів у поточний момент.

Для всього аналізованого періоду не була виявлена абсолютна бета конвергенція. Відповідно, можливості відносно бідних регіонів наздогнати багаті регіони України у середньостроковому періоді відсутні.

На основі розрахунків визначено, що середньостатистичному регіону для подолання половини відстані до стійкого стану потрібно 14,6 років, що відповідає швидкості конвергенції 3,37 % на рік.

Цілі ДСРР на період 2006-2015 рр. та ДСРР на період 2015-2020 рр. не було досягнуто, але це ускладнюється за виявлених тенденцій. Отримані результати важливі у контексті підвищення рівня життя в регіонах та відповідно в економіці країни та мають прикладне значення у процесі формування і реалізації ДСРР.

Література.

1. «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки» Постанова Кабінету міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>

2. Гур'янова А.С. Моделі оцінки впливу факторів циклоутворень на конвергентно-дивергентну динаміку розвитку регіонів. *Інтелект XXI*. 2015. № 6. С. 37-45.

3. Козирева О.В., Кизим М.О. Оцінка β -конвергенції соціально-економічного розвитку регіонів України. *Проблеми економіки*. 2016. № 3. С. 104-114.

4. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

5. Ропотан І.В. Конвергенція сталого розвитку: поняття та сутність термінології. *Економічний форум*. 2013. № 3. С. 65-67.